

II Ogólnopolska Konferencja Naukowa pn. „Bezpieczeństwo, regulacja i konkurencja na rynku energetycznym”, Łódź, 26 kwietnia 2018 r.

26 kwietnia 2018 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego (WPIA UŁ) odbyła się II Ogólnopolska Konferencja Naukowa pn. „Bezpieczeństwo, regulacja i konkurencja na rynku energetycznym”. Głównym Organizatorem Konferencji było Naukowe Koło Prawa Energetycznego i Innych Sektorów Infrastrukturalnych Uniwersytetu Łódzkiego (NKPEiSI). Patronat honorowy nad wydarzeniem sprawowali Prezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki oraz Centrum Studiów Antymonopolowych i Regulacyjnych Uniwersytetu Warszawskiego. Współorganizatorami przedsięwzięcia byli Katedra Europejskiego Prawa Gospodarczego WPIA UŁ, Polska Fundacja Prawa Konkurencji i Regulacji Sektorowej *Ius Publicum* w Warszawie (Fundacja *Ius Publicum*) oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach. Partnerem Strategicznym Konferencji było Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., Partnerem Złotym – Bank Ochrony Środowiska, Partnerami Srebrnymi – Ernst & Young Sp. z o.o. sp. k. i Instytut Prawa Gospodarczego Sp. z o.o., natomiast Partnerem Brązowym – Silesia Energy Group S.A. Głównym Partnerem Medialnym był portal BizesAlert.pl. Tegoroczna Konferencja obejmowała trzy obszary tematyczne: bezpieczeństwo, regulacja i konkurencja. Wydarzenie stanowiło kontynuację I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pn. „Bezpieczeństwo i regulacja na rynku energetycznym”, która odbyła się 24 maja 2017 r.¹

Konferencję otworzył organizator przedsięwzięcia, Marcin Kraśniewski (Prezes Zarządu NKPEiSI, Wiceprezes Zarządu Fundacji *Ius Publicum*). Powitał on wszystkich zebranych, a w szczególności współorganizatorów konferencji: prof. dr hab. Marię Królikowską-Olczak (Kierownika Katedry Europejskiego Prawa Gospodarczego WPIA UŁ), dr. hab. Mirosława Pawełczyka, prof. UŚ (Uniwersytet Śląski, Prezesa Zarządu Fundacji *Ius Publicum*), dr Marzenę Czarnecką (adiunkta na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach). Podziękował on także wszystkim moderatorom i referentom za zaangażowanie w przygotowanie programu tegorocznej Konferencji. Szczególne słowa podziękowania skierował zaś do Członków Rady Programowej Konferencji, którzy w istotny sposób przyczynili się do opracowania ram merytorycznych wydarzenia. Następnie głos zabrali współorganizatorzy oraz Prodziekan WPIA UŁ dr Zbigniew Świdorski, którzy w swoich wypowiedziach powitali przybyłych gości oraz zwrócili uwagę na poszczególne aspekty merytoryczne Konferencji i jej znaczenia dla dyskursu naukowego.

Następnie Wojewoda Łódzki prof. zw. dr hab. Zbigniew Rau odczytał list Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego skierowany do Organizatorów i Uczestników Konferencji. Na wstępie listu Premier Morawiecki zwrócił uwagę na znaczenie sektora energetycznego, który zajmuje kluczowe miejsce w polityce państwa. Zaznaczył on, że niepowtarzalna specyfika tego

¹ M. Kraśniewski, W. Modzelewski, M. Sokół, „Bezpieczeństwo i regulacja na rynku energetycznym” – I Ogólnopolska Konferencja Naukowa z okazji pięćdziesięciolecia działalności Naukowego Koła Prawa Energetycznego i Innych Sektorów Infrastrukturalnych Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 24 maja 2017 r., „internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny” 2017, nr 6(6), s. 118–131.

sektora prowadzi do konieczności kreowania systemu regulacyjnego w oparciu, z jednej strony o ustawodawstwo unijne, jak „trzeci pakiet energetyczny”, z drugiej zaś – o konieczność zapewnienia ciągłości dostaw. Podkreślił jednak, że te zmiany muszą odbywać się przy zachowaniu cen na poziomie możliwym do zaakceptowania przez odbiorców końcowych. Z tych względów państwo ze szczególną uwagą podchodzi do procesów legislacyjnych związanych z sektorem energetycznym. Premier Mateusz Morawiecki zwrócił uwagę, że emanację takiego podejścia stanowią zapisy Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Prezes Rady Ministrów uznał, że realizacja zapisów Strategii nie jest możliwa do zrealizowania bez czynnego udziału środowiska naukowego, eksperckiego i biznesowego. W dalszej części listu wyraził on słowa uznania dla Organizatorów za dobór tematyki tegorocznej Konferencji, która w całości pokrywa się z działaniami Rządu w sektorze energetycznym. Premier Morawiecki powiązał bezpieczeństwo energetyczne z aktywną polityką dywersyfikacji źródeł dostaw gazu ziemnego do Polski oraz wprowadzeniem mechanizmu rynku mocy zabezpieczającego ciągłość produkcji energii. Natomiast regulację połączył z wprowadzoną na początku tego roku ustawą o elektromobilności i paliwach alternatywnych. Zaznaczył on przy tym, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach czysto rynkowe warunki obrotu gospodarczego muszą ustąpić wyższemu dobru, jakim jest m.in. innowacyjność. Premier Morawiecki uznał konkurencję za najbardziej efektywny mechanizm dostarczania usług i towarów, w tym także energii elektrycznej, dla obywateli i przedsiębiorstw².

Następnie Konrad Fischer (Dyrektor w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju) odczytał list Ministra Piotra Naimskiego (Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Pełnomocnika Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej). Na wstępie listu Minister Naimski wyraził słowa uznania dla podjętej przez Organizatorów inicjatywy zorganizowania ogólnopolskiej konferencji naukowej poruszającej najistotniejsze zagadnienia dla polskiej energetyki. Podał on także przyczynę swojej nieobecności, która wynikała z nieprzewidzianych prac legislacyjnych nad ustawą dot. terminalu w Świnoujściu. Piotr Naimski zwrócił uwagę na doniosłość dokonywanej dywersyfikacji źródeł dostaw gazu do Polski w kontekście zbliżającego się zakończenia obowiązywania wieloletniego kontraktu z rosyjskim dostawcą GAZPROM. Jego zdaniem, działania związane z rozbudową terminala im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego w Świnoujściu oraz budową gazociągu *Baltic Pipe* mają kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa państwa, a jednocześnie pozwolą one na zapewnienie realnej konkurencji cenowej na polskim rynku gazu. Minister Naimski odniósł się również do bieżących działań podejmowanych przez Rząd w sektorze energetycznym. Szczególną uwagę zwrócił on na ustawę o rynku mocy, dzięki której polska energetyka zostanie zmodernizowana, w oparciu o krajowe zasoby, co przełoży się na stabilne i nieprzerwane dostawy energii elektrycznej³.

Po wstępnych powitaniach rozpoczął się pierwszy panel, pt. „Rynek energetyczny między bezpieczeństwem i regulacją”, który miał charakter dyskusyjny. Moderatorem sesji był prof. n. dr hab. Bartłomiej Nowak (Akademia Leona Koźmińskiego, Przewodniczący Rady Nadzorczej Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.), a panelistami: Maciej Małecki (Przewodniczący Sejmowej Komisji ds. Energii i Skarbu Państwa), prof. n. dr hab. Andrzej Powałowski (Kierownik Katedry Prawa Gospodarczego Publicznego i Ochrony Środowiska na

² Pełna treść listu Premiera Mateusza Morawieckiego dostępna jest na stronie internetowej wydarzenia – link znajduje się na końcu sprawozdania.

³ Pełna treść listu Ministra Piotra Naimskiego dostępna jest na stronie internetowej wydarzenia – link znajduje się na końcu sprawozdania.

WPiA Uniwersytetu Gdańskiego, Członek Rady Nadzorczej ENERGA S.A.), prof. n. dr hab. Jan Wojtyła (Katedra Prawa i Ubezpieczeń na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, Członek Komisji Nadzoru Finansowego, Przewodniczący Rady Nadzorczej Polskiej Grupy Górniczej S.A.), Piotr Woźniak (Prezes Zarządu Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.), Paweł Ostrowski (Wiceprezes Zarządu Towarowej Giełdy Energii), Arkadiusz Zieleźny (Prezes Zarządu POLENERGIA Obrót S.A.), Anna Żyła (Główny Ekolog w Banku Ochrony Środowiska).

Na wstępie prof. Bartłomiej Nowak zwrócił uwagę, że energetyka jest rynkiem, który co do zasady nie poddaje się regułom konkurencji, co wynika ze zdominowania tego rynku przez naturalne monopole. Sam przemysł sieciowy jest przemysłem kapitałochłonnym – inwestycje w energetyce są bardzo kosztowne, a stopa zwrotu kapitału zaangażowanego jest powolna. Rynek cechuje się także niewielką liczbą graczy. Regulacja jawi się jako surogat konkurencji na rynku, który nie jest do końca efektywny. Następnie Moderator zwrócił się do prof. Andrzeja Powałowskiego z pytaniem o regulację energetyki w kontekście art. 22 Konstytucji RP.

Profesor Powałowski rozpoczął swoje wystąpienie od stwierdzenia, że art. 22 Konstytucji RP wprowadza warunki brzegowe reglamentacji, ale także regulacji (regulacji harmonizującej). Sama regulacja znajduje zastosowanie do wszystkich sektorów infrastrukturalnych. Może mieć ona także zabarwienie reglamentacyjne. Panelista zaznaczył, że art. 22 Konstytucji RP wskazuje także na wymóg posłużenia się ustawą dla wprowadzenia określonej regulacji oraz mówi o konieczności wskazywania interesu publicznego dla każdego działania legislacyjnego. Zwrócił on następnie uwagę, iż interes publiczny jest bardzo różnie definiowany – obejmuje on pojęcia ze sfery aksjologicznej, ale również polityki długofalowej i bieżącej. W ocenie prof. Powałowskiego słuszne jest, choć nie zawsze, łączenie interesu publicznego z interesem społecznym, jednak przy zastrzeżeniu, że państwo (instytucje państwa) są wyrazicielem tego interesu. Z interesem publicznym łączy się konieczność określania celów, które powinny być akceptowane przez państwo i przez samo społeczeństwo. W energetyce ustawodawca niejednokrotnie powinien podejmować próbę uświadomienia społeczeństwu, nie tylko branży energetycznej, do jakich celów dąży. Należy zatem podejmować próby określenia, do jakich celów dążą przyjmowane normy prawne. Tłumaczenie celów regulacji ma niewątpliwie pozytywne znaczenie i należy je traktować jako swego rodzaju działanie edukacyjne – wyjaśnianie społeczeństwu celów podejmowanych działań legislacyjnych. Zdaniem Profesora Powałowskiego należy wiązać nowe regulacje charakteryzujące się pewnymi trendami z reglamentacją, ponieważ wymaga tego interes publiczny. Taki powinien być wymóg stawiany ustawodawcy w kontekście art. 22 Konstytucji RP.

Profesor B. Nowak zwrócił następnie uwagę na znaczenie stabilności i przejrzystości prawa. Przytoczył on w tym miejscu swoje spostrzeżenie dotyczące prac legislacyjnych nad ustawą o odnawialnych źródłach energii w latach 2009–2013 – trudno było wskazać, jaki będzie ostateczny kształt tej ustawy, co prowadziło do chaosu na rynku i zakłopotania inwestorów. Moderator zwrócił się do Arkadiusza Zieleźnego z pytaniem dotyczącym znaczenia stabilności i przejrzystości prawa dla funkcjonowania przedsiębiorstw energetycznych.

Prezes Zieleźny powiedział, że regulacja powinna służyć określeniu relacji pomiędzy „energetyką” a klientem oraz państwem a inwestorami prywatnymi. Funkcjonowanie inwestorów prywatnych w sektorze energetycznym oznacza funkcjonowanie konkurencji w tym sektorze i dopływ zewnętrznego kapitału, a to z kolej powinno skutkować optymalniejszym wykorzystaniem krajowych

złóż surowców energetycznych i poprawą ogólnego dobrobytu krajowego. Z tych względów przewidywalność prawa dla funkcjonowania przedsiębiorstw energetycznych jest kluczowa. Niestabilność prowadzi do trudności w pozyskaniu zaufania inwestorów. A. Zieleźny podał także przykład skutków niestabilności prawa – branża odnawialnych źródeł energii. Na początkowym etapie projektowania ustawy o OZE przewidziane były preferencje, które miały zachęcić prywatne przedsiębiorstwa do inwestowania w tej branży. Na późniejszym etapie prac nad nowelą pojawiły się rozwiązania negatywne, które nie zachęcały do inwestycji. Wspomniał również, że z niecierpliwością czekamy na ostateczny kształt nowelizacji – i oczekujemy, że przywróci ona równowagę pomiędzy interesami wszystkich grup. Niestabilność może prowadzić do perturbacji branży, czego przykładem jest rynek OZE, na którym miały miejsce liczne restrukturyzacje, a także bankructwa. Taki stan nie stanowi właściwego otoczenia dla wzrostu inwestycji. Normalizacja rynku jest absolutnie wskazana. Jednocześnie widzimy, że wprowadzone regulacje (2015 r.) doprowadziły do rekordowego przyrostu instancji, co wynika z faktu, że dąży się do ich zakończenia przed wprowadzeniem nowych przepisów. Nie należy spodziewać się kolejnych wzrostów do czasu przyjęcia nowelizacji.

Profesor Jan Wojtyła zwrócił uwagę na wymiary i znaczenie bezpieczeństwa energetycznego. Ma ono swój wymiar ekonomiczny, społeczny i prawny. Należy brać pod uwagę wszystkie trzy wymiary rozproszone – bezpieczeństwo jest pewnym wynikiem tych trzech wymiarów i trudno stwierdzić, który z nich jest najważniejszy. Stwierdził on, że bezpieczeństwo energetyczne wymaga dalekowzroczności. Następnie odwołał się do poglądów W. Szuberta, który znakomicie łączył metodologicznie wszystkie wymiary rozproszone (układ ekonomiczny, układ społeczny i układ prawny). Zdaniem Profesora Wojtyły metodologia łączenia wymiarów rozproszonych jest najważniejszym aspektem, ponieważ nie można rozpatrywać bezpieczeństwa, nie biorąc pod uwagę całego układu naczyń połączonych. W tym miejscu podniósł, iż słusznie prof. A. Powalowski w pierwszej kolejności zwrócił uwagę na aksjologię. Profesor Jan Wojtyła podkreślił, że w szczególności należy uwzględnić cele bezpieczeństwa. Niewątpliwie cele bezpieczeństwa energetycznego wymagają zdefiniowania, ale jednocześnie należy zastanowić się, jakie cele będą preferowane. Przyjmując konkretne rozwiązania w płaszczyźnie prawnej trzeba pamiętać o nieustannej zmienności na rynku energii, a także o wielkiej grze interesów, która wyznacza zachowania głównych graczy. Zdaniem zaproszonego gościa kluczową sprawą jest umiejętność przewidywania zmian, jakie mogą zająć na rynku. Profesor Wojtyła powiedział, że pierwszym pytaniem, jakie powinno być stawiane, to pytanie o racjonalność rozwiązań prawnych. Przestrzegł on przed omnipotencjonalnym znaczeniem prawa w kształtowaniu zachowań poszczególnych graczy, ponieważ w warunkach gospodarki wolnorynkowej jest to niemożliwe. Również rola państwa jest dość ograniczona z uwagi na unijne regulacje o niedozwolonej pomocy publicznej. Profesor J. Wojtyła odwołał się także do art. 20 Konstytucji RP i stwierdził, że należy wybrać, jaka ma być gospodarka: liberalna czy społeczna. Jego zdaniem zła jakość prawa nie budzi wątpliwości. Profesor Wojtyła bardzo krytycznie ocenił jakość polskiej legislacji. Stwierdził on także, że w poszczególnych normach prawnych mamy zakodowane rozwiązania ekonomiczne – jeżeli przyjęte rozwiązanie ekonomiczne jest wadliwe, to prawo, które je wyraża również jest ułomne. W podejmowanych badaniach i analizach ważne jest także ustalenie, gdzie leży błąd – po stronie układu ekonomicznego, czy prawnego. Na ogół błąd występuje po obu stronach, ale rozgraniczenie jest jednak konieczne. Profesor Wojtyła stwierdził, że obecnie obserwujemy zjawisko hiperkomentatorstwa, ponieważ do jednego przepisu

znaleźć można np. sześćdziesiąt stron komentarza. Ułomność prawa wynika również z niestabilności – jeden przepis zmienia się kilka razy do roku. Taki stan rzeczy wynika z braku odpowiedniej koncepcji (polityki). Przypisał on największe znaczenie dla stabilności regulacji polityce państwa. Zdaniem panelisty pewne odniesienie stanowi polityka energetyczna Unii Europejskiej, która jest realizowana w krajowych warunkach. Jednak brak zdefiniowanej krajowej polityki energetycznej prowadzi do istotnych problemów gospodarczych (przykładem jest sektor węglowy). Profesor Jan Wojtyła postawił następnie pytanie o kierunek polskiej polityki energetycznej. Do tych kierunków zaliczył dywersyfikację dostaw, ale jednocześnie zwrócił uwagę, że ważna jest stała baza surowców. Z tych względów konieczne są rozstrzygnięcia polityczne dla rozwoju bazy węgla kamiennego w Polsce, która powinna stanowić istotny komponent większej całości. Prelegent stwierdził również, że im większa różnorodność, tym wyższy jest poziom bezpieczeństwa energetycznego, a jednocześnie podkreślił, że poziom bezpieczeństwa jest uzależniony od stabilnej polityki energetycznej. Zdaniem prof. Jana Wojtyły stabilność w tej materii jest już zauważalna – potwierdza to poprawa kondycji górnictwa w Polsce. Zwrócił on również uwagę, że solidarność energetyki z górnictwem daje dobre rezultaty oraz że jest nadzieja na stabilność i efektywność tej solidarności w przyszłości. Profesor Jan Wojtyła raz jeszcze odwołał się do aksjologii, która jego zdaniem ma kolosalne znaczenie – wiemy wówczas do czego dążymy w polityce energetycznej, a jednocześnie chroni ona przed ustawiczną zmianą koncepcji. Brak polityki energetycznej nie pozwoli na powstanie dobrej regulacji.

Następnie Profesor Bartłomiej Nowak zwrócił się do Dyrektora Anny Żyły z pytaniem o postrzeganie branży energetycznej przez sektor bankowy pod kątem finansowania inwestycji energetycznych. Anna Żyła swoją wypowiedź rozpoczęła od stwierdzenia, że bezpieczeństwo energetyczne obejmuje także bezpieczeństwo finansowe, które jest kluczowe dla sektora bankowego. Sektor energetyczny uznała za bardzo ciekawy dla banków, ale jednocześnie bardzo trudny pod względem finansowania. Trudność tego sektora wynika z dominacji regulacji, które powinny być stabilne. Zwróciła ona uwagę, że inwestycje energetyczne są inwestycjami długoterminowymi – 15 lat to standardowy okres kredytowania inwestycji energetycznych. Zdaniem Dyrektora Żyły nie wolno traktować branży energetycznej czysto rynkowo. Zaznaczyła także, że BOŚ od początku swojego istnienia nastawiony był na finansowanie inwestycji proekologicznych. Początkowo zaczynał od finansowania inwestycji koniecznych po zmianie systemu gospodarczego, ale w późniejszym okresie działalności szczególną uwagę zwrócił na rynek OZE, który w pewnym momencie zaczął być bardzo niestabilny. Mechanizmy stosowane na rynku OZE są mechanizmami pararynkowymi i dla ich funkcjonowania konieczne jest właściwe otoczenie regulacyjne. Niestabilność prawa bezpośrednio przekłada się na zaangażowanie banków w sektor energetyczny. Najlepszym przykładem jest aukcja z 2016 r., która nie uzyskała finansowania bankowego – banki oceniły, że zapisy w ustawie o OZE niosą zbyt duże ryzyko dla inwestycji. Głównym ryzykiem do grudnia 2017 r. był brak notyfikacji systemu zielonych certyfikatów. Stosowne zmiany w prawie pozwoliły na ustabilizowanie sytuacji i ograniczenie ryzyka. Zdaniem A. Żyły, rynek energetyczny potrzebuje bardzo wielu inwestycji, a jednocześnie wymaga stabilności prawa i wsparcia ze strony państwa. Sam sektor bankowy dostrzega nie tylko potężne inwestycje energetyczne, lecz także mniejsze, jakimi są inwestycje w rozproszoną energetykę odnawialną. Dyrektora Anna Żyła stwierdziła, że należy ułożyć opłacalność inwestycji energetycznych, aby rozwijały się także nowe technologie i miały

one szansę na pełną realizację. Jej zdaniem ten stan zależy w dużej mierze od mixu energetycznego, który z kolei uzależniony jest od polityki energetycznej państwa. Anna Żyła stwierdziła, że polityka energetyczna nie jest ani stabilna, ani jasna w wielu aspektach. Wyraziła także nadzieję, że ten stan zmieni się w najbliższym czasie i pozwoli na stabilizację otoczenia regulacyjnego dla przyszłych inwestycji. Dodała, że koła zamachowe, takie jak OZE czy energetyka prosumencka, nie zatrzymają się, ale wymagają one stabilnego prawa dla właściwego funkcjonowania.

Zdaniem Wiceprezesa TGE stabilność prawa ma bardzo ważne znaczenie dla funkcjonowania giełdy, która jest bez wątpienia istotnym elementem prawidłowego funkcjonowania sektora energetycznego. Paweł Ostrowski powiedział również, że giełda jest jednym z podmiotów, które zapewniają bezpieczeństwo energetyczne – dokonuje ona bowiem rozliczeń transakcyjnych jako Krajowa Izba Rozliczeniowa. Jego zdaniem Giełda jest także beneficjentem polityki energetycznej, która w dłuższej perspektywie czasowej jest bardzo ambitna – w tych planach upatruje on nowe możliwości dla TGE.

Następnie głos zabrał Prezes Piotr Woźniak. Wypowiedź rozpoczął on od stwierdzenia, że sektor energetyczny nie potrzebuje szczególnego „podwieszenia” pod Konstytucję. Jego zdaniem nie należy zapisywać, np. prawa do energii w Konstytucji, ale traktować ją jako drogowskaz dla energetyki. Zgodził się również, że w liczbie poprawek dokonywanych w ustawach można się pogubić. Stwierdził on także, że energetyka jest skazana na regulację – nie ma od niej odwrotu. Piotr Woźniak odwołał się do swoich doświadczeń z pracy w *Energy Regulators Regional Association*, gdzie pracowano nad licznymi kodyfikacjami dla energetyki. W wyniku tych prac w roku 2009 powstało siedemnaście kodeksów wraz z licznymi ramowymi wytycznymi. Taki kierunek powinien być kontynuowany. Jednak takie podejście odniosło spektakularną klęskę półtora roku temu, kiedy w majestacie przyjętych kodeksów i wytycznych została ogłoszona aukcja na przepustowość w gazociągu OPAL i przy zachowaniu wszystkich przepisów w ciągu 24 godzin doszło do zabukowania całej jego przepustowości przez jeden koncern gazowy – GAZPROM. Zdaniem Prezesa Woźniaka, taki stan wynika z niedoskonałości regulacji – ta niedoskonałość prawa pozwoliła na zabukowanie całej przepustowości gazociągu do 2034 r. Piotr Woźniak powiedział również, że rynek energetyczny może funkcjonować w niektórych aspektach bez regulacji i może oprzeć się obowiązującym regulacjom, czego najlepszym przykładem są łąpania cenowe na rynku ropy naftowej sprzed kilku lat – mimo niekorzystnego otoczenia nie doszło do spektakularnych bankructw, przejęć ani fuzji.

Podczas dalszej dyskusji prof. Bartłomiej Nowak zwrócił uwagę uczestników na zagadnienie bezpieczeństwa energetycznego. W pierwszej kolejności poprosił on o prezentację definicji bezpieczeństwa energetycznego przez prof. Jana Wojtyłę. Zdaniem prelegenta bezpieczeństwo to system, który zapewniałby realizację przyjętych celów. Profesor Wojtyła zaznaczył przy tym, że nie ulega wątpliwości, iż cele poszczególnych krajów są różnie definiowane, a na przestrzeni czasu ulegają zmianom. Aby przyjąć definicję bezpieczeństwa energetycznego, należy punktem wyjścia uczynić cele i wartości, które mają być chronione i w tym kontekście mogą być realizowane – jest to poprawne metodologicznie. Podniósł on również, że jedną z ułomności polskiej legislacji jest nieograniczone budowanie definicji – prawie każda ustawa zaczyna się od definicji. Prelegent zaleca ostrożność w budowaniu definicji, ponieważ trudno jest mówić o jednej definicji danego zjawiska. Jako przykład podał on bezpieczeństwo, które ujmowane bardzo wąsko

(np. ograniczone do dostarczania określonego nośnika energii) jest czymś innym niż w ujęciu szerokim. Zdaniem prof. Jana Wojtyły nie należy jednak przywiązywać szczególnej wagi do definicji, ponieważ ważniejsza jest przyjęta strategia. Wskazał on także, że z doświadczenia wynika, iż układy ekonomiczne wygrywają z układami prawnymi – gdy wszyscy adresaci danych przepisów są zainteresowani ich obejściem, to z natury rzeczy są one skazane na niepowodzenie.

Zdaniem prof. Andrzeja Powałowskiego, trudno jest zdefiniować bezpieczeństwo. Zgodził się on także z przedmówcą co do czynników wpływających na to zjawisko. Są jednak przesłanki do ochrony bezpieczeństwa energetycznego. Jego zdaniem, społeczna gospodarka rynkowa wymusza dążenie do zagwarantowania bezpieczeństwa energetycznego. Energetyka wiąże się z potrzebami społecznymi i z tych względów nigdy nie będzie rynkowa – jest ona zderzeniem potrzeb rynku z potrzebami społecznymi. Zdaniem prof. Powałowskiego, taki stan rzeczy sprawia, że liberalizacja i urynkwienie energetyki nigdy nie będą absolutne. Prelegent nie zgadza się jednak z tezą, że prawo podąża za ekonomią. Jeśli przyjmiemy takie założenie, to prawo odnosiłoby się do urynkwienia energetyki i determinowane byłoby przez czynniki ekonomiczne. Natomiast dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego nie są istotne czynniki ekonomiczne, ale polityka państwa oraz szereg wartości aksjologicznych (np. dywersyfikacja, solidarność). Prof. A. Powałowski przekonywał, że ekonomia może wytyczać kierunek w aspekcie wewnętrznym bezpieczeństwa, ale nie zewnętrznym.

Maciej Małecki swoją wypowiedź rozpoczął od definicji bezpieczeństwa energetycznego z punktu widzenia odbiorców – zapewnienie stałych i nieprzerwanych dostaw energii po akceptowalnych cenach (najlepiej po cenach pozwalających na skuteczne konkutowanie na rynku) bez względu na sytuację polityczną. Zdaniem Ministra Małeckiego dla sektora gazowego ważna jest regulacja zabezpieczająca kraj przed uzależnieniem od jednego dostawcy gazu, a jednocześnie pozwalająca na funkcjonowanie tego sektora w warunkach konkurencji na światowych rynkach. W jego ocenie uzależnieniem dla Polski jest kontrakt jamalski obowiązujący do 2022 r. Dla uzasadnienia tego twierdzenia odwołał się on następnie do zagrożenia dla sektora gazowego, jakie powstało w 2012 r., kiedy na listę spółek przeznaczonych do prywatyzacji trafiła Grupa Azoty S.A. Spółka ta zużywa 20% gazu w Polsce, a tym samym gaz dostarczanego na podstawie kontraktu jamalskiego. Rok później Rosjanie dążyli do przejęcia tej spółki, do którego nie doszło. Zdaniem prelegenta, przejęcie spółki przez stronę rosyjską miałoby katastrofalne skutki dla Polski, która jest związana długoterminową umową na dostawy gazu, przewidującą w swojej treści klauzulę *take or pay*. Jeżeli doszłoby do takiego przejęcia, to Grupa Azoty S.A. mogłaby w warunkach wolnej konkurencji zakupić gaz bezpośrednio od GAZPROMU, pomijając dostawy z traktatu jamalskiego, a to oznaczałoby, że PGNiG S.A. nie miałoby rynku zbytu dla gazu z Rosji do 2022 r. Minister Małecki zwrócił uwagę, że z tych względów podjęto się budowy gazoportu w Świnoujściu będącego, obok *Baltic Pipe*, elementem Bramy Północnej. Cały projekt pozwoli na sprowadzanie gazu do Polski w warunkach konkurencji. Stanowi on jednocześnie ograniczenie zagrożenia dla Polski wynikającego z budowy *Nord Stream II*. W tym miejscu mówca zaznaczył, że zastosowanie III pakietu energetycznego do rosyjsko-niemieckiej inwestycji doprowadziłoby do zaprzestania budowy tej nitki – jest on bowiem polityczny, a nie biznesowy. Maciej Małecki za kolejny przykład niedoskonałości regulacji i zagrożenia dla bezpieczeństwa energetycznego podał decyzję Komisji Europejskiej z dnia 22 października 2016 r., oddającą Rosji *de facto* nieskrępowaną przepustowość

gazociągu OPAL. Zaznaczył także, że skutkiem tej decyzji jest możliwość sprowadzenia gazu do Polski z każdego kierunku, ale ten gaz byłby zawsze gazem rosyjskim. Z tych względów podjęto się budowy Bramy Północnej. Zdaniem Ministra Małeckiego nieograniczone związanie Polski z dostawami gazu z Rosji oznaczałoby, że kraj nie jest suwerenny na arenie międzynarodowej, ale zależny od sąsiada. Ponadto wskazał on, że szczególna rola w procesie uniezależniania się od rosyjskich dostaw przypada PGNiG S.A., ponieważ na nim ciąży ciężar walki na europejskich rynkach oraz zabiegania o należyte stosowanie przepisów III pakietu energetycznego, w tym wobec rosyjsko-niemieckiej inwestycji. Rzeczywistość pokazuje, że tam, gdzie w grę wchodzi biznesowe kontrakty gazowe, nie ma miejsca na solidarność państw członkowskich Unii Europejskiej. Maciej Małecki za duży sukces uznał zmiany w dyrektywie SoS, zobowiązującej państwa członkowskie UE do wzajemnej współpracy w przypadku zakłóceń dostaw gazu, które wprowadzono dzięki zabiegom strony polskiej. Podsumowując swoją wypowiedź, prelegent uznał, że regulacje są niezbędne dla bezpieczeństwa dostaw gazu. Jego zdaniem, regulacja winna zabezpieczać państwo przed brakiem surowców energetycznych, a jednocześnie sprzyjać rozwojowi niezbędnej infrastruktury. Natomiast stan bezpieczeństwa energetycznego zostanie osiągnięty w Polsce w momencie zapewnienia gospodarce nieprzerwanych dostaw gazu po cenach konkurencyjnych. Na zakończenie Maciej Małecki zwrócił uwagę na poprawę stanu bezpieczeństwa energetycznego wewnętrznego w sektorze paliwowym, dla którego przyjęto w ostatnim czasie szereg przepisów ograniczających szarą strefę obrotu paliwem. Korzyści płynące z tych zmian mają znaczenie nie tylko dla bezpieczeństwa, lecz także dla konkurencji na tym rynku, ponieważ eliminują z obrotu podmioty działające niezgodnie z prawem.

Piotr Woźniak uznał budowę *Baltic Pipe* za spóźniony projekt. Pierwsza próba rozbicia monopolu w imporcie gazu do Polski miała miejsce w 2001 r., kiedy podpisano umowę z Norwegią na dostawy tego surowca. Podpisana umowa przewidywała budowę gazociągu łączącego Polskę ze złożami na Morzu Północnym przez dostawcę – stronie norweskiej zależało na sprzedaży bezpośredniej do Polski. Kontrakt został anulowany po zmianie rządu w 2001 r. Podjęto jednak dwie próby odbudowania relacji z Norwegią, ale Polska straciła jednak wiarygodność jako partner. Z tych względów w 2006 r. Polska zainwestowała w złoża norweskie, aby odbudować straconą pozycję – obecnie PGNiG S.A. posiada 21 koncesji na wydobywanie gazu na Morzu Północnym. *Baltic Pipe* jest pokrewnym projektem do pomysłu sprzed siedemnastu lat i jeśli zostanie zrealizowany w terminie, pozwoli wyeliminować monopol gazu rosyjskiego na polskim rynku zaraz po wygaśnięciu kontraktu jamalskiego. Prezes Piotr Woźniak zaznaczył, że obecnie płacimy za dostawy gazu niezależnie od sytuacji na rynku, podczas gdy rynki europejskie znacznie zmieniły się w ostatnich latach – Polska jest jednak w poprzedniej epoce (*take or pay*). Dodał, że obecnie występuje efekt nożyc cenowych i trudno jest prowadzić sprzedaż – na podstawie kontraktu jamalskiego kupujemy gaz po zawyżonych cenach, natomiast sprzedajemy po cenach rynkowych. P. Woźniak podkreślił, że ten rozziw sprawia, iż spółka jest pod presją cenową. W tej chwili PGNiG S.A. oczekuje na wyrok sądu arbitrażowego w Sztokholmie w sprawie klauzul przewidzianych w kontrakcie jamalskim. Podobny spór GAZPROMU z NAFTOGAZ został już rozstrzygnięty. Wydany wyrok na korzyść strony ukraińskiej nie jest jednak respektowany przez GAZPROM. Zdaniem Prezesa PGNiG, przykład sporu ukraińsko-rosyjskiego rodzi obawy, że w przypadku Polski droga prawna nie będzie wystarczająca i trwający stan rzeczy zakończy się

dopiero w momencie wygaśnięcia umowy w 2022 r. Prezes Woźniak stwierdził, że gaz rosyjski musi zostać zastąpiony innym wolumenem, a długoterminowe kontrakty ze spółką GAZPROM nie mogą być zawierane w przyszłości. Dodał także, że *Baltic Pipe* sprostą oczekiwaniom polskiego zapotrzebowania na gaz, a jednocześnie doprowadzi do radykalnej zmiany na polskim rynku – możliwe będą zakupy po cenach rynkowych z Norwegii oraz sprowadzanie gazu wydobywanego na Morzu Północnym przez PGNiG S.A. W takich warunkach będzie można powiedzieć, że polski rynek gazu dorównał europejskim. Nowy gazociąg jest dobrą wiadomością dla PGNiG S.A. także z tego względu, że poprawi jej konkurencyjność w Europie i wzrost zainteresowania współpracą ze strony innych państw. Zdaniem P. Woźniaka taki stan rzeczy będzie wynikać z gwarancji nieprzerwanych dostaw gazu do Polski, jaką daje *Baltic Pipe* – zakłócenia w dostawach mogą być wywołane wyłącznie technicznymi awariami. W ocenie P. Woźniaka, najważniejsze jest jednak, że nowy gazociąg wyeliminuje zagrożenie dostaw gazu na krajowe potrzeby, co jest jednocześnie koniecznym warunkiem do wykorzystania gazu na szeroką skalę w procesie produkcji energii elektrycznej. Piotr Woźniak powiedział również, że PGNiG S.A. intensywnie przygotowuje się do jesieni 2022 r., a więc momentu zakończenia budowy gazociągu. PGNiG S.A. planuje szeroką akwizycję na Morzu Północnym. Dodał, że portfel gazu z Norwegii będzie podzielony na dwie części: własny gaz wydobywany na podstawie koncesji przez Spółkę oraz kupowany od innych partnerów. Prezes P. Woźniak zaznaczył, iż gazociąg JAMAŁ-EUROPA nadal będzie wykorzystywany, ale gaz nie będzie już dostarczany na podstawie kontraktów długo- i średnioterminowych, ponieważ są one zbyt dużym zagrożeniem dla polskich interesów.

Drugi panel Konferencji został poświęcony relacji bezpieczeństwa energetycznego z prawem i gospodarką. Moderatorem tej sesji był prof. n dr hab. Mariusz Golecki (Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, Członek Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A.). Pierwszy referat został wygłoszony przez prof. n dr hab. Mirosława Pawelczyka. Profesor M. Pawelczyk zatytułował swoje wystąpienie „Bezpieczeństwo energetyczne – przeciwstawne wartości”. Prelegent omówił niejednolite i często różnie rozumiane pojęcie „bezpieczeństwa energetycznego” oraz podkreślił jego aksjologiczne znaczenie. Jego zdaniem dochodzi do ewolucyjnego usytuowania bezpieczeństwa energetycznego na poziomie równoważnym do konstytucyjnych zasad. Kolejnym prelegentem był prof. zw. dr hab. Władysław Mielczarski (Instytut Elektroenergetyki Politechniki Łódzkiej). Profesor W. Mielczarski w swoim wystąpieniu zatytułowanym „Wpływ regulacji i konkurencji na bezpieczeństwo energetyczne” zwrócił uwagę, że rynek energii elektrycznej stracił cechy systemu rynkowego, a stał się miejscem „wyścigu” o pozyskiwanie subsydiów przez jego uczestników. Jego zdaniem, korzyści z wprowadzenia konkurencji rynku energii są znikome, natomiast rosną znacznie koszty transakcyjne utrzymania kolejnych subsydiów: systemów ich przydziału i rozliczeń. Profesor Mielczarski odniósł się również do dylematu – czy mało sprawny system centralnego zarządzania w energetyce nie był bardziej efektywny od systemu rynkowego poddanego manipulacjom poprzez kolejne systemy subsydiów. Trzeci referat wygłosił dr Zdzisław Muras (Dyrektor Departamentu Prawnego i Rozstrzygania Sporów Urzędu Regulacji Energetyki), który swoje wystąpienie zatytułował „Bezpieczeństwo energetyczne i polityka regulacyjna w kontekście sądowej kontroli rozstrzygnięć regulatora rynku. Rola administracji i judykatury”. W wystąpieniu podkreślił on, że możliwość zaskarżania rozstrzygnięć organów regulacyjnych stanowi podstawowy element demokratycznego państwa prawnego oraz stanowi gwarancje obrony własnych

interesów dla jednostki. W dalszej części swojego wystąpienia prelegent dokonał analizy trybu odwoławczego od decyzji Prezesa URE i roli sądów cywilnych w kontroli tych decyzji. Swój wywód oparł na szerokich przykładach z orzecznictwa. W konkluzji dr Z. Muras podkreślił, że rozstrzygnięcie w sprawach z zakresu regulacji sektorowej powinno uwzględniać kształt i wytyczne określone treścią polityki państwa i kształtowanej na jej podstawie polityki regulacyjnej oraz że obowiązek uwzględniania tych elementów nie należy do obszaru aktywności jurysdykcyjnej sądu cywilnego. Ostatnim prelegentem był dr hab. Michał Domagała (Katedra Nauki Administracji Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Jana Pawła II w Lubinie). Zaprezentował on referat pt. „Współpraca przedsiębiorstw energetycznych – warunek bezpieczeństwa energetycznego”. W swoim wystąpieniu prelegent poruszył kwestie realizacji obowiązków publicznoprawnych nałożonych na podmioty niepubliczne w dziedzinie bezpieczeństwa energetycznego. Przedstawił on zakres podmiotowy i przedmiotowy obowiązku współpracy gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych w kontekście osiągnięcia celu w postaci zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. Profesor Domagała wskazał przy tym, że powyższy obowiązek wykracza poza obowiązek jedynie kontraktowania i obejmuje aktywne uczestnictwo w realizacji interesu publicznego.

W części popołudniowej odbyły się dwie sesje złożone z trzech panelów równoległych – pierwsza sesja: „Rynek mocy”, „Odnawialne źródła energii”, „Funkcjonowanie przedsiębiorstw energetycznych”; sesja druga: „Elektromobilność”; „Ochrona środowiska w sektorze energetycznym”; „Ochrona konsumentów”.

Panel pt. „Rynek mocy” w roli moderatora otworzył prof. Mirosław Pawełczyk. W krótkim wprowadzeniu zaznaczył on, iż zagadnienie rynku mocy jest stosunkowo nowym zjawiskiem, ale zapowiedzianym znacznie wcześniej i niewątpliwie wyczekiwany przez branżę energetyczną.

Pierwszym referentem był Tomasz Dąbrowski (Dyrektor Departamentu Energii w Ministerstwie Energii). Celem jego referatu było przybliżenie i objaśnienie przyczyny, jak również głównych elementów nowej regulacji. Przedstawił on zasady funkcjonowania rynku mocy. Na wstępie wskazał on, że jedną z głównych przyczyn determinujących podjęcie czynności zmierzających do przyjęcia regulacji dla rynku mocy było stale rosnące zapotrzebowanie na moc w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym, co związane jest ze wzrostem gospodarczym kraju i rozwojem nowych technologii. Ponadto przedstawił on wykres analityczny dotyczący potencjalnych zagrożeń wyczerpania rezerw mocy energetycznej już w 2021 r. Następnie, prelegent przedstawił cel nowej regulacji, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej do odbiorców końcowych w horyzoncie średnio- i długoterminowym, poprzez inwestycje w nowe moce wytwórcze oraz modernizacje istniejących elektrowni i elektrociepłowni, tak by nie były one wycofywane z racjonalnych powodów ekonomicznych. W swojej wypowiedzi Tomasz Dąbrowski nawiązał również do zasad funkcjonowania rynku mocy w innych krajach europejskich. Istotną część referatu Dyrektora Dąbrowskiego stanowiło przedstawienie zasady uczestnictwa w rynku mocy podmiotów zagranicznych oraz procesu certyfikacji. Referent zwrócił przy tym uwagę, iż rynek mocy przyczyni się do zapewnienia konkurencji na rynku energetycznym i neutralności technologicznej, a także pozwoli uniknąć zjawiska nadwsparcia poszczególnych uczestników rynku. Na koniec, przedstawił on listę zadań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie celu wprowadzenia rynku mocy.

Kolejny referat pt. „Rynek mocy jako instrument wsparcia budowy nowych elektrowni. Czy to zadziała?” wygłosił mec. Igor Muszyński (Kancelaria Radzikowski, Szubielska i Wspólnicy Sp. k.). Dokonał on analizy rozwiązań zawartych w regulacji dla rynku mocy wspierających budowę nowych elektrowni. Zwrócił również uwagę na znaczenie rynku mocy, który prowadzi do zmiany strumienia pieniądza w sektorze elektroenergetycznym. Dotknął on także tematów związanych z realizacją zadań, jakie stoją przed inwestorem zgłaszającym swój udział w aukcji rynku mocy. Mecenas Muszyński zwrócił uwagę na odporność rynku mocy na zmiany zewnętrzne, na co wskazuje sztywny charakter umowy mocowej i brak możliwości zmiany jej postanowień, z wyłączeniem dwóch wyjątków od tej zasady. Na koniec swojego wystąpienia wspominał on o ustawowo zwiększonym obowiązku giełdowym sprzedaży energii elektrycznej na poziomie 30%. Podkreślił także wagę nowych regulacji dla rozwoju sektora elektroenergetycznego, które uznał za pierwszy krok ku utworzeniu systemu realnie wspierającego inwestycje budowy nowych mocy wytwórczych.

Trzeci referat pt. „Rynek mocy – certyfikacja ogólna oraz certyfikacja do aukcji głównych (problemy praktyczne i pierwsze wnioski)” przedstawił dr Michał Będkowski-Koziół LL.M Eur.Int. (Dresden) (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Kancelaria Kochański Zięba i Partnerzy Sp. k.). W swoim wystąpieniu zwrócił on uwagę na procesy certyfikacji ogólnej, certyfikacji do aukcji głównej oraz aukcji dodatkowych. Ponadto zwrócił uwagę uczestników Konferencji na istniejące problemy natury praktycznej w procesie certyfikacji. Prelegent przeanalizował sytuację uczestników rynku mocy, kładąc nacisk na ich prawa oraz obowiązki w poszczególnych fazach certyfikacji. Dokonał również wstępnej oceny toczącego się procesu certyfikacji ogólnej, podkreślając, jak ważny jest to element rynku mocy, ze względu na decydujący charakter dopuszczenia podmiotów do uczestniczenia w rynku. Doktor Będkowski-Koziół wyjaśnił poszczególne etapy procesu certyfikacji, a także wskazał na wzajemne zależności między poszczególnymi rodzajami certyfikacji. Na koniec przedstawił on terminy i zestaw danych wymaganych do złożonych wniosków.

Następnie głos zabrali mgr Marcin Kraśniewski oraz mgr Michał Bałdowski (Uniwersytet Warszawski). Tematem swojego wystąpienia uczynili oni rynek wtórny jako narzędzie zapewniające efektywność dla mechanizmu rynku mocy. W pierwszej części przedstawili oni istotę rynku wtórnego, którą jest stworzenie możliwości po stronie dostawy mocy zarządzania ryzykiem niedotrzymania obowiązku wynikającego z umowy mocowej. Referenci wskazali, iż rynek wtórny pełni funkcję zabezpieczającą dostarczenie potrzebnej mocy, także w sytuacji, kiedy podmiot zobowiązany, nie jest zdolny dostarczyć mocy w odpowiedniej ilości. Ponadto wskazali oni na istnienie drugiej kluczowej funkcji, jaką jest uelastycznienie mechanizmu rynku mocy, ponieważ rynek wtórny pozwala dostarczyć moc przez podmioty, które nie wygrały aukcji, ale uczestniczyły w procesie certyfikowania do tej samej aukcji. Kolejnym elementem rozważań występujących, były dwa rodzaje transakcji: obrót wtórny z obowiązkiem mocowym oraz realokacja wolumenu. Kolejną część referatu poświęcono została brytyjskim rozwiązaniom prawnym określającym zasady funkcjonowania rynku wtórnego dla rynku mocy w Wielkiej Brytanii, w tym dokonali oni oceny tych rozwiązań. Na zakończenie referenci dokonali porównania regulacji dla rynku wtórnego obu państw.

Ostatni referat zaprezentowany przez Pawła Urę (Uniwersytet Warszawski) dotyczył udziału wytwórców zagranicznych w polskim rynku mocy. Prelegent rozpoczął od wskazania ogólnych ram prawa Unii Europejskiej, odnosząc się do dyrektywy dla sektora elektroenergetycznego,

wskazując na istotę dążenia do jednolitości oraz konkurencyjności rynku, przy zachowaniu równych szans dla uczestników. W dalszej części wystąpienia, odwołując się do prawa Unii Europejskiej, omówił on obowiązek dopuszczenia zagranicznych wytwórców do udziału w polskim rynku mocy. W swojej wypowiedzi referent przedstawił także sposób uczestnictwa podmiotów zagranicznych w systemie aukcyjnym, kładąc nacisk na aukcje wstępne. W zakończeniu P. Ura zwrócił uwagę na możliwość pojawienia się niezgodności między prawem unijnym a prawem krajowym w związku z planowanym wdrożeniem tzw. pakietu zimowego. Odwołał się on również do barier, jakie wynikają z dostępu do infrastruktury dla wytwórców zagranicznych.

Panelowi na temat odnawialnych źródeł energii przewodniczyła prof. zw. dr hab. Maria Królikowska-Olczak. Panelistami byli: dr Magdalena Porzeżyńska (Uniwersytet Warszawski), dr Mariusz Szyrski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), mgr Marcin Trupkiewicz (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), dr Michał Krzykowski (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski), Artur Leśniak (Uniwersytet Jagielloński) oraz Dyrektor Anna Żyła.

Dr Magdalena Porzeżyńska swój referat zatytułowała „Analiza wybranych systemów wsparcia produkcji energii ze źródeł odnawialnych w świetle unijnych reguł pomocy państwa”. Celem referatu było wykazanie, że krajowe rynki energii nie są w stanie zapewnić pożądanego poziomu produkcji energii odnawialnej, zatem koniecznym jest korzystanie przez państwa członkowskie z instrumentów wspierających ten rynek. Wystąpienie rozpoczęła od omówienia założeń dyrektywy 2009/28/WE, zwracając szczególną uwagę na dowolność państw członkowskich Unii Europejskiej w jej implementacji. Stwierdziła ona, że niezbędne jest również prawidłowe zaklasyfikowanie systemu wsparcia jako pomocy publicznej. Wskazała także, że praktyka decyzyjna Komisji Europejskiej i orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w tym zakresie potwierdza, że w procesie projektowania i wdrażania systemów wsparcia konieczność zapewnienia ich zgodności z regułami pomocy publicznej jest problematyczna w wielu państwach członkowskich. W końcowej części referatu dr M. Porzeżyńska dokonała analizy systemu kształtowania ceny i systemu kształtowania wielkości energii.

Kolejnym mówcą był dr Mariusz Szyrski, który w wystąpieniu poruszył tematykę energetyki lokalnej jako nowego trendu w prawie polskim i europejskim. Na wstępie wskazał on, że lata 2016–2017 można uznać za przełom w rozwoju koncepcji poruszonego przez niego zagadnienia na szczeblu prawodawstwa unijnego. W tym właśnie okresie Unia Europejska oraz państwa członkowskie dostrzegły, że fundamentalne znaczenie w rozwoju nowej polityki energetycznej powinny odgrywać lokalne społeczności energetyczne wykorzystujące energię ze źródeł odnawialnych. Autor zauważył, że w obrębie lokalnych wspólnot energetycznych przewidziano możliwość tworzenia i funkcjonowania struktur, takich jak klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy inne lokalne zrzeszenia energetyczne. Doktor Szyrski scharakteryzował każdą z wymienionych struktur. Na zakończenie referent zwrócił uwagę na niespodziewany wzrost produkcji energii przez osoby fizyczne w Polsce, który z uwagi na przeciągającą się nowelizację ustawy o OZE w ostatnim czasie zahamował.

Marcin Trupkiewicz przedstawiał temat pt. „Nowy kształt instrumentów wsparcia w projekcie nowelizacji ustawy o OZE”. Na wstępie stwierdził on, że podstawowym celem rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o OZE jest zapewnienie pełnej zgodności przepisów z unijnymi zasadami dotyczącymi pomocy publicznej, do czego strona polska zobowiązała się wobec Komisji

Europejskiej w procedurze notyfikacyjnej w sprawie polskiego systemu wspierania rozwoju OZE oraz zwolnienia dla użytkowników energochłonnych. Następnie wskazał on adresatów nowych regulacji, tj. wytwórców hydroenergii i biogazu, w tym biogazu rolniczego. M. Trupkiewicz omówił przepisy projektu ustawy o OZE konstruuujące dwa nowe modele sprzedaży niewykorzystanej energii. Te modele to *feed-in tariff* – wytwórca zawiera umowę sprzedaży niewykorzystanej energii elektrycznej po stałej cenie zakupu ze sprzedawcą zobowiązanym, oraz *feed-in Premium* – wyrównanie ceny sprzedaży energii elektrycznej dostępnej na konkurencyjnym rynku do poziomu gwarantowanej stałej ceny zakupu. Na koniec scharakteryzował pozostałe projektowane zmiany, takie jak: wprowadzenie koszyków technologicznych w systemie aukcyjnym, uproszczenie procedur uzyskiwania zaświadczeń o dopuszczeniu do aukcji OZE oraz zaostrzenie kar administracyjnych za niewytworzenie zadeklarowanej ilości energii.

Dr Michał Krzykowski w referacie pt. „Nowy kształt instrumentów wsparcia w projekcie nowelizacji ustawy o odnawialnych źródłach energii” postawił tezę, iż dla sprostania wyzwaniom wynikającym z rosnącej populacji świata i coraz szybszym wyczerpywaniem się zasobów naturalnych, zmieniającym się klimatem oraz potrzebą większej dbałości o środowisko radykalnie zmieni się podejście Unii Europejskiej do procesów produkcji, konsumpcji, przetwarzania, przechowywania recyklingu i unieszkodliwiania zasobów biologicznych. W dalszej części przedstawił on propozycje realizacji powyższej tezy, które sprowadzają się do przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, pozwalającej na utrzymywanie zasobów w gospodarce jak najdłużej oraz ograniczenia do *minimum* wytwarzania odpadów. Doktor Krzykowski podniósł, że realizacja powyższego celu wymaga wspierania rozwoju bioproduktów. Zwrócił również uwagę, że na obecnym etapie brakuje całościowej polityki dla znaczących zmian w energetyce. W referacie zaproponował on m.in. wypracowanie standardów typu ISO oraz systemów kwotowych, a także bioznakowań.

Kolejną referentką była Dyrektor Anna Żyła. Zaprezentowała ona zasady finansowania projektów odnawialnych źródeł energii przez sektor bankowy. Anna Żyła zaprezentowała praktyczne spojrzenie na finansowanie inwestycji OZE oraz szeroko rozumianej ochrony środowiska. W swoim referacie uzasadniła dlaczego prawo, ekonomia i inżynieria powinny tworzyć spójną całość dla projektów inwestycyjnych. Następnie wskazała, że Bank Ochrony Środowiska aktywnie wspiera przedsięwzięcia ekologiczne – stanowią one 30% wszystkich inwestycji obsługiwanych przez BOŚ. Anna Żyła zaznaczyła, że system wsparcia dla inwestycji ulega stałemu rozwojowi i pozwala finansować złożone oraz innowacyjne projekty. Dodała ona jednak, że każda inwestycja cechuje się zindywidualizowanym podejściem. Referentka w ostatniej części swojej wypowiedzi omówiła zasady udzielania wsparcia dla inwestycji prowadzonych przez spółki celowe oraz prosumentów.

Artur Leśniak zaprezentował referat dotyczący przeszkód prawnych dla rozwoju odnawialnych źródeł energii w Polsce. Za pierwszą z barier uznał on nieefektywne systemy wsparcia. Przedstawiając zestawienie tabelaryczne, wskazał na wyższość rozwiązania systemu certyfikowanego nad aukcyjnym. A. Leśniak za kolejną barierę uznał niską świadomość społeczną. Jego zdaniem, wpływa ona na przyjęcie tzw. ustawy antywiatrakowej. W ocenie referenta udział czynnika społecznego w procesie wydawania decyzji administracyjnych jest uciążliwy oraz znacznie spowalniający proces inwestycyjny. Do kolejnej z wad zaliczył nadmierną biurokratyzację, która występuje w procesie przyłączania instalacji OZE do sieci. Referent podkreślił, że pięcioletni proces przyłączania jest nadmiernie skomplikowany, a dokumenty wymagane w trakcie jego

realizacji wymagają rozległej wiedzy technicznej, co w połączeniu z często niewielkim doświadczeniem inwestora znacznie wydłuża procedury. A. Leśniak zakończył wystąpienie negatywną oceną jednolitej procedury rozpatrywania wniosków oraz wykładni umów z dystrybutorami.

Panel zatytułowany „Funkcjonowanie przedsiębiorstw energetycznych”, którego moderatorem była prof. n. dr hab. Mariola Lemonnier (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski), otworzyło wystąpienie mgr. Michała Karpińskiego (Uniwersytet Śląski w Katowicach) pt. „Regulacja na rzecz bezpieczeństwa – sytuacja przedsiębiorstw energetycznych na wybranych przykładach”. Celem referatu było omówienie zjawiska wyodrębniania się regulacji na rzecz bezpieczeństwa energetycznego. W swoim wystąpieniu prelegent omówił ograniczenia funkcjonowania przedsiębiorstw energetycznych w celu ochrony słusznego interesu publicznego, jakim jest bezpieczeństwo energetyczne. Zaznaczył on przy tym, że wszelkie ograniczenia wolności gospodarczej powinny mieć charakter wyjątkowy. Kolejne wystąpienie, zatytułowane „Inwestycje w energetykę wiatrową – ocena aktualnego stanu z perspektywy regulacji Polski i Unii Europejskiej”, zostało wygłoszone przez Dominikę Basik (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie). Przedstawiła ona aktualny stan inwestycji w energetykę wiatrową oraz omówiła otoczenie regulacyjne mające kluczowy wpływ na ilość tych inwestycji. Prelegentka oparła swoje wystąpienie na danych, które zobrazowały stan inwestycji w farmy wiatrowe zarówno w Polsce, jak i w całej Unii Europejskiej. Zauważyła, że konieczne są zmiany w prawodawstwie, które będą sprzyjały rozwojowi inwestycji w parki wiatrowe. Trzeci referat pt. „Rynek energetyczny adresatem regulacji finansowych” wygłosił mec. Łukasz Jankowski (Kancelaria Wierzbowski Eversheds Sutherland Sp. k.), który zaprezentował wpływ regulacji sektora finansowego na sektor energetyczny. W swoim wystąpieniu dokonał on analizy regulacji dla hurtowego rynku energii, ze szczególnym uwzględnieniem MiFID II oraz REMIT. Szczegółowo przedstawił on m.in. sankcje grożące za naruszenie postanowień MiFID II w postaci kar pieniężnych. Wskazał, że kary te mają niwelować ewentualne oczekiwane korzyści podmiotów oraz pełnić funkcję odstraszającą. Następne wystąpienie poświęcone rozstrzygnięciom tymczasowym w sprawach dotyczących funkcjonowania przedsiębiorstw energetycznych na terytorium Polski zaprezentował mec. Konrad Zawodziński (Okręgowa Izba Adwokacka w Warszawie). W wystąpieniu prelegent omówił charakter rozstrzygnięć tymczasowych, opierając się na ramach podmiotowych obejmujących przedsiębiorstwa energetyczne, organy administracji publicznej oraz organy władzy sądowniczej. W dalszej części swojego wystąpienia zwrócił on uwagę na niewielką popularność stosowania tego typu rozstrzygnięć oraz dysproporcję pomiędzy kompetencjami organu ochrony konkurencji i konsumentów a regulatora sektorowego w sferze rozstrzygnięć tymczasowych. Prelegent negatywnie ocenił brak kompetencji Prezesa URE do wydawania rozstrzygnięć tymczasowych nakierunkowanych na przywrócenie stanu zgodnego z prawem lub usunięcie skutków naruszenia. Wyłączył on jednak postanowienia w sprawie dostępu do infrastruktury przewidzianych w art. 8 pe. Ostatni referat, pt. „Próba oceny wybranych zobowiązań zaproponowanych przez GAZPROM w postępowaniu antymonopolowym z perspektywy rynkowej”, został wygłoszony przez Marcina Kamińskiego (Uniwersytet Warszawski). Dokonał on analizy postępowania antymonopolowego toczącego się przeciwko spółce GAZPROM. Zwrócił on szczególną uwagę na zobowiązania, które zostały zaproponowane przez tę spółkę w postępowaniu. Zaznaczył również, że aktualny sposób prowadzenia postępowania antymonopolowego nie doprowadzi do naprawienia szkód. Kończąc, M. Kamiński poddał pod refleksję słuchaczy pytanie:

czy nałożenie kary finansowej przez Komisję Europejską na GAZPROM nie byłoby najbardziej optymalnym rozwiązaniem?

W drugiej sesji równoległej odbył się panel dotyczący elektromobilności. Panelowi przewodniczył prof. Mirosław Pawełczyk.

Pierwszy referat, dotyczący założeń nowej ustawy o elektromobilności wygłosił dr hab. Adam Szafrąński (Uniwersytet Warszawski). W swojej wypowiedzi podkreślił istnienie nieodwracalnego zjawiska, jakim jest postęp gospodarczy, na które odpowiedzią zazwyczaj są wdrażane regulacje. Zauważył jednak, że w przypadku elektromobilności jest nieco inaczej, ze względu na stosunkowo niską liczbę pojazdów elektrycznych w Polsce, wskazując na przyczyny takiego zjawiska, tj. zasięg osiągający maksymalnie ok. 500 km i cena przeciętnie dwukrotnie większa niż w przypadku samochodów spalinowych. Profesor Szafrąński wskazał, że pomimo tych uwarunkowań, na które ustawodawcy nie mają wpływu, są obszary, gdzie państwo ma szansę wykazać się wsparciem rozwoju rynku pojazdów elektrycznych, m.in. wprowadzając odpowiednie instrumenty prawne umożliwiające budowę ogólnodostępnej stacji ładowania oraz określające prawa i obowiązki poszczególnych uczestników tego rynku. W dalszej części wystąpienia prelegent omówił oraz ocenił przepisy ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych określające zasady sprzedaży energii elektrycznej przez dostawców. Istotną część referatu stanowiło omówienie zasad budowy stacji ładowania, w tym znaczenie przepisów prawa budowlanego dla tego procesu. Profesor Adam Szafrąński pochylił się także nad przewidzianymi w ustawie przywilejami dla posiadaczy samochodów elektrycznych (m.in. strefy czystego transportu, bezpłatne parkowanie, ulgi podatkowe).

Kolejny referat poświęcony założeniom programu na rzecz bezemisyjnego transportu publicznego (E-mobility) wygłosiła mec. Nina Zys (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju). Wystąpienie rozpoczęła ona od wskazania na czynnik inicjujący rozpoczęcie prac nad programem, jakim było wdrożenie przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju nowego sposobu finansowania badań, w oparciu o model *problem-driven research* w obszarze elektromobilności. Prelegentka wyjaśniła, iż zmiana polega na odejściu od dotychczas obowiązującego finansowania badań i udzielanie grantów na projekty. Nowy system zakłada tworzenie kompleksowych programów badawczych z portfolio projektów przyczyniających się do realizacji głównego celu programu E-mobility. Wskazała ona, że nowe zasady finansowania mają na celu rozwiązać istniejące problemy i zaspokoić potrzeby odbiorców przez projekty zakładające spójne rozwiązania technologiczne. W dalszej części referatu mec. N. Zys przedstawiła główne założenia programu E-mobility wzorowanego na amerykańskich programach badawczych. Zwróciła także uwagę na aktualne otoczenie prawne związane z finansowaniem prac badawczo-rozwojowych. Na koniec podkreśliła ona, iż zaplanowane zmiany pozwolą zdobyć cenne doświadczenie, które zostanie wykorzystane przy realizacji kolejnych innowacyjnych projektów.

Kolejnym mówcą w panelu „Elektromobilność” był dr Michał Markiewicz (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju). Pochylił się on w referacie nad potencjalnym ryzykiem, jakie niesie realizacja programu bezemisyjnego transportu publicznego w formule partnerstwa innowacyjnego. Swoje rozważania rozpoczął on od omówienia zasad funkcjonowania partnerstwa innowacyjnego. Następnie przedstawił realizację projektów w ramach partnerstwa innowacyjnego na przykładzie projektu E-mobility. Celem projektu jest stworzenie nowego, bezemisyjnego pojazdu transportu publicznego, który zostanie wprowadzony na polski rynek oraz rozbudowa infrastruktury stacji

ładowania. Następnie prelegent wyjaśnił formułę funkcjonowania programu bezemisyjnego transportu publicznego. Meritum wypowiedzi dr. M. Markiewicza stanowiło wskazanie ryzyka związanego z realizacją projektów w ramach partnerstwa innowacyjnego (ryzyko procesowe, proceduralne, technologiczne). Szczególną uwagę zwrócił on na ryzyko finansowe związane z dofinansowaniami i cenami produktów oraz ryzyko w zakresie dostępu do infrastruktury stacji ładowania.

Ostatnie wystąpienie, autorstwa Patrycji Gliwki (Uniwersytet Warszawski), dotyczyło wad i zalet rozwiązań przyjętych w ustawie o elektromobilności i paliwach alternatywnych. Rozpoczęła ona wystąpienie od omówienia prac legislacyjnych i ich tempa. Wskazała na pośpiech w tych zmianach, związany z grożącymi karami finansowymi za brak implementacji dyrektywy 2014/94/UE w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych. W drugiej części wypowiedzi prelegentka skupiła uwagę słuchaczy na zaletach regulacji dla elektromobilności w Polsce. Następnie poruszyła kwestie ogólnodostępnych punktów ładowania i dotyczących jej koncesji na dystrybucje energii elektrycznej. Zaznaczyła ona, że nie jest wymagane posiadanie koncesji przy dostarczaniu energii elektrycznej w ogólnodostępnych stacjach ładowania, natomiast wymóg posiadania takich koncesji występuje przy budowie stacji, co wraz z przepisami nakładającymi dodatkowe obowiązki związane z powstawaniem stacji ładowania może doprowadzić do ograniczenia ich budowy. W zakończeniu P. Gliwka zwróciła uwagę na brak wsparcia dla pozostałych pojazdów elektrycznych, takich jak rowery bądź skutery i zaproponowała rozwiązania mające na celu usprawnienie funkcjonowania ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych.

W tym samym czasie pod przewodnictwem Anny Żyły odbył się panel dotyczący ochrony środowiska w sektorze energetycznym.

Pierwszym mówcą w tej sesji był Maciej Kojro (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), który swoje wystąpienie zatytułował „Wpływ dyrektywy MCP na sektor ciepłowniczy”. W referacie dokonał analizy problemowych zagadnień dla jej stosowania oraz procesu wdrażania w Polsce. W ocenie referenta system stworzony przez przedmiotową dyrektywę oraz dyrektywę IED jest kompletną całością. Jego zdaniem, objęcie normami emisyjności małych i średnich źródeł stanowi realizację unijnego programu „Czyste powietrze dla Europy”. Ponadto zwrócił on uwagę na dwie graniczne daty dla dostosowania obecnie funkcjonujących instalacji zgodnie z dyrektywą MCP – rok 2025 dla instalacji średnich (od 5 do 50 MW) oraz rok 2030 dla instalacji małych (poniżej 5 MW). Podsumowując wystąpienie, M. Kojro pozytywnie ocenił kształt unijnej regulacji oraz podzielił stanowisko Polskiej Izby Ciepłownictwa na korzystne określenie terminów wdrożenia dyrektywy do porządku krajowego.

Jędrzej Maśnicki (Uniwersytet Warszawski) przedstawił referat pt. „Wpływ regulacji środowiskowych na zapewnienie równych warunków konkurencji w sektorze energetycznym”. W prelekcji położył on nacisk na gospodarczy aspekt unijnych regulacji środowiskowych w sektorze energetycznym. Stwierdził, iż harmonizacja reguł ochrony środowiska posiada istotne aspekty gospodarcze. Do unijnych regulacji znacząco wpływających na gospodarkę zaliczył normy o emisjach przemysłowych, zintegrowanych emisji spalin do atmosfery i systemach kontroli tej emisji. W referacie mgr J. Maśnicki dużą uwagę poświęcił dyrektywie IED i konkluzjom BAT. Wskazał on przy tym m.in. na brak badań wpływu konkluzji BAT i IED na działania sektorów energetycznych państw członkowskich. Zwrócił także uwagę, iż dostosowanie krajowych systemów energetycznych do konkluzji BAT jest kosztownym procesem i z tych względów wymaga szczególnej

uwagi. Krytycznie ocenił również proces stanowienia i stosowania unijnego prawa, co uzasadnił nieuwzględnianiem w tych procesach aspektów *stricte* technicznych sektora energetycznego. W podsumowaniu wystąpienia stwierdził, że głównym celem regulacji środowiskowych jest zapewnienie równych warunków działania, a polityka środowiskowa jest istotnym elementem polityki gospodarczej Unii Europejskiej.

Problematykę dyrektywy IED oraz konkluzji BAT kontynuował w następnym referacie mec. Radosław Maruszkin. W wystąpieniu scharakteryzował on obiekty podlegające regulacjom dyrektyw IED oraz omówił podziały dużych obiektów spalania i rodzaje zanieczyszczeń emitowane przez te obiekty. Następnie referent zwrócił uwagę na podział kompetencji w obszarze ochrony środowiska między Unię Europejską a państwa członkowskie. Kolejną z omawianych kwestii był polski zakres obowiązków względem środowiska wynikający z dyrektywy IED, konkluzji BAT, ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz indywidualnej decyzji administracyjnej (pozwolenia zintegrowane). R. Maruszkin w podsumowaniu wystąpienia, uznał czteroletni okres na dostosowanie do konkluzji BAT za zdecydowanie za krótki, co uzasadnił występowaniem rozbudowanego procesu decyzyjnego w kwestiach administracyjnych i korporacyjnych.

Kolejny referat – Karoliny Chról (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie) – dotyczył dyrektywy CCS. Autorka wskazała, że dyrektywy nie zyskały popularności wśród państw członkowskich. Zdaniem referującej, wdrożenie postanowień dyrektywy, a tym samym tworzenie składowisk dwutlenku węgla na terenie Polski stanowi szansę dla rozwoju krajowych gospodarek. Jej zdaniem, dla bezpieczeństwa ekologicznego i ochrony środowiska szczególne znaczenie mają takie obowiązki, jak kontrola składowisk długookresowych oraz badanie składu strumienia dwutlenku węgla. W dalszej części referatu omówiła i oceniła ona oba obowiązki. W podsumowaniu zwróciła uwagę na niską liczbę składowisk utworzonych przez państwa członkowskie zgodnie z dyrektywą CCS.

Ostatnim z referentów był Adrian Król (Uniwersytet Warszawski), który przedstawił referat nt. nowych systemów wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji w Polsce. W pierwszej części wystąpienia dokonał podziału na dwie perspektywy rozwoju tego systemu. Jego zdaniem, pierwszy okres miał charakter regulacyjny (dyrektywa o efektywności energetycznej), natomiast drugi – charakteryzuje się pomocą państwa dla systemu wsparcia kongregacji. Referent szczególną uwagę poświęcił omówieniu unijnych wytycznych dot. stosowania pomocy publicznej. Jego zdaniem promują one przede wszystkim systemy polegające na dopłacie do ceny rynkowej. W podsumowaniu A. Król ocenił projekt nowelizacji ustawy dot. wysokosprawnej kogeneracji, zwracając uwagę, że jest on zgodny z unijnym prawem.

Panelowi pt. „Ochrona konsumentów w sektorze energetyczny” przewodniczył dr Rafał Zgorzelski. Pierwsze wystąpienie zatytułowane „Umowy przyłączeniowe w ciepłownictwie- aspekty prawa konkurencji i konsumentów” wygłosił mec. Jarosław Sroczyński (Kancelaria Markiewicz & Sroczyński Sp. k.). W swoim wystąpieniu omówił on praktyczne aspekty umów przyłączeniowych. Wskazał także, że rozbieżne cele przedsiębiorstw ciepłowniczych i odbiorców ciepła prowadzą często do sporów. Jego zdaniem, taki stan rzeczy prowadzi do konieczności poświęcenia szczególnej uwagi ochronie konsumentów w sektorze ciepłowniczym. Mecenas Sroczyński wskazał na konieczność dokonania analizy czy i w jakim zakresie zobowiązania inwestora mogą być przenoszone na podmioty będące właścicielami mieszkań, czy domów. W dalszej kolejności nadmienił,

że z orzecznictwa wynika, iż wspólnota i spółdzielnia stanowią zbiorowości konsumenckie w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a zatem chronione są przez Prezesa UOKiK. Kolejny referat pt. „Ochrona interesów konsumentów w aspekcie Pakietu Zimowego i nowego ładu dla konsumentów” wygłosiła współorganizatorka Konferencji dr Marzena Czarnecka. Na wstępie podkreśliła ona, że w przypadku, gdy konieczna jest ochrona konsumentów, powinna być ona udzielana za pośrednictwem rynku energii przez środki, takie jak stawki solidarnościowe lub obniżenie rachunków za energię. W dalszej kolejności prelegentka przedstawiała perspektywy prawne dla konsumentów w świetle zmieniającego się prawa Unii Europejskiej – „pakiet zimowy” oraz komunikat Unii Europejskiej pt. „Stworzenie nowego ładu dla odbiorców energii”. Jak podkreśliła dr M. Czarnecka, w pełni zintegrowany wewnętrzny rynek energii powinien przynieść wymierne korzyści konsumentom, a nowy ład przyczyni się do usunięcia niepotrzebnych obciążeń dla przedsiębiorstw. Kolejne wystąpienie autorstwa mgr Pawła Domagały (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie) zatytułowane zostało „Zagrożenia związane z zawieraniem umów na dostawę energii elektrycznej poza lokalem przedsiębiorstwa oraz na odległość”. Na wstępie swojego wystąpienia prelegent zaznaczył, że zawieranie umów z konsumentami poza lokalem przedsiębiorstwa stało się przyczyną wielu nadużyć ze strony nieuczciwych dostawców, co często spowodowane było działalnością nierzetelnych agentów przedsiębiorstw energetycznych. W dalszej części referatu przedstawił on analizę nieprawidłowości związanych z wymienionymi trybami zawierania umów na dostawę energii elektrycznej, biorąc pod uwagę dotychczasowe decyzje Prezesa UOKiK w tym zakresie oraz zestawiając je z badaniami dot. nieuczciwych praktyk dostawców energii, ze szczególnym uwzględnieniem socjotechnik stosowanych przedsiębiorstwa energetyczne. W dalszej kolejności mówca przedstawił postulat Prezesa URE dotyczący wprowadzenia zakazu zawierania umów na dostawę energii elektrycznej poza lokalem przedsiębiorstwa energetycznego. W podsumowaniu swojego wystąpienia mgr M. Domagała przedstawił perspektywy prawne z zakresu wykorzystania umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa oraz na odległość. Ostatnie wystąpienie pt. „Działania UOKiK w zakresie ochrony konsumentów na rynku energii elektrycznej” wygłoszone zostało przez Dyrektora Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi Tomasza Deca. W referacie zaprezentowany został dorobek UOKiK w zakresie ochrony konsumentów w sektorze energii elektrycznej. Dyrektor Dec zwrócił uwagę na zauważalny w ostatnich latach wzrost pozycji rynkowej produkcji energii oraz obrotu tą energią, jak również idący za tym wzrost cen energii. Tendencję wzrostową wskazał on również w procesie zmiany sprzedawcy. T. Dec skonstatował, że organy nie są w pełni gotowe na postępującą liberalizację rynku energii i zgodził się przy tym z poglądem przedmówców, że przyznanie dodatkowych kompetencji organom może przyczynić się do polepszenia sytuacji prawnej konsumentów.

Konferencję podsumowała prof. Maria Królikowska-Olczak. Zwróciła ona uwagę na wieloaspektowość podjętej tematyki oraz jej praktyczne znaczenie dla wielu podmiotów sektora energetycznego, w tym także konsumentów. Uznała ona, że cele postawione przez Organizatorów zostały w całości zrealizowane. Wyraziła nadzieję, że podjęte rozważania znajdą kontynuację w kolejnych spotkaniach przedstawicieli nauki, administracji państwowej i samorządowej oraz branży energetycznej. Następnie prof. M. Królikowska-Olczak słowa podziękowania skierowała na ręce prof. Mirosława Pawelczyka, dr Marzeny Czarneckiej oraz mgr Marcina Kraśniewskiego za

wspólną pracę merytoryczną i organizacyjną nad Konferencją. Słowa podziękowania skierowała również do przedstawicieli partnerów Konferencji. Szczególne słowa wdzięczności za wsparcie organizacyjno-finansowe udzielone przez polski koncern gazowy PGNiG S.A. złożyła na ręce mec. Daniela Waisa (Dyrektora Departamentu Zarządzania Grupą Kapitałową PGNiG S.A.). Na zakończenie zaprosiła ona wszystkich uczestników tegorocznego wydarzenia na kolejną edycję Konferencji, która zostanie zorganizowana na szczeblu międzynarodowym w drugiej połowie maja 2019 r. w Łodzi.

Materiały konferencyjne dostępne są na stronie: <https://www.wpia.uni.lodz.pl/aktualnosci/konferencje-seminaria-wyklady/ii-ogolnopolska-konferencja-naukowa-bezpieczenstwo-regulacja-i-konkurencja-na-ryнку-energetycznym.html>.

Mateusz Czuba

Naukowe Koło Prawa Energetycznego i Innych Sektorów Infrastrukturalnych
Uniwersytetu Łódzkiego
e-mail: matteuszczyba@gmail.com

Wojciech Modzelewski

Naukowe Koło Prawa Energetycznego i Innych Sektorów Infrastrukturalnych
Uniwersytetu Łódzkiego
e-mail: wojciechmodzelewski94@gmail.com

Michał Pytkowski

Naukowe Koło Prawa Energetycznego i Innych Sektorów Infrastrukturalnych
Uniwersytetu Łódzkiego
e-mail: michalpytkowski89@gmail.com